

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W LATACH
2023-2024 „ GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI
NAD ZABYTKAMI DLA GMINY SKRWILNO NA
LATA 2023-2026”**

Skrwilno kwiecień 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. ZASADY I KRYTERIA OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.....	3
2. OCENA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.....	4
2.1. PRIORYTETU I „OCHRONA I REWALORYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO”	4
2.1.1. Planowane kierunki i działania.....	4
2.1.2. Stan realizacji w okresie 2023-2024.....	5
2.2. PRIORYTETU II „DOKUMENTACJA, EDUKACJA, PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO” ..	6
2.2.1. Planowane kierunki i działania.....	6
2.2.2. Stan realizacji w okresie 2023-2024.....	6

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292) Gmina Skrwilno posiada „Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Skrwilno na lata 2023-2026”, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Skrwilno nr LII/346/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. oraz zmieniony uchwałą Rady Gminy Skrwilno nr LIII/351/24 z dnia 25 stycznia 2024 r.

W programie określone zostały zadania do realizacji związane z ochroną zabytków zlokalizowanych na terenie Gminy Skrwilno.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt Gminy Skrwilno ma obowiązek sporządzenia co dwa lata sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawia go Radzie Gminy. Jest to więc sprawozdanie z pierwszej połowy okresu objętego programem.

1. Zasady i kryteria oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Sprawozdanie opracowano w takim samym podziale na priorytety, działania i zadania jak w uchwalonym programie. Dokonując oceny poziomu realizacji gminnego programu wzięto pod uwagę:

- a) Wykonanie zadań przyjętych do realizacji w ostatnim dwuletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami,
- b) efektywność ich wykonania

Przyjęte kryteria i wskaźniki oceny realizowanych zadań.

W ramach priorytetu I: Ochrona i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno.

- Liczba sporządzonych dokumentów planistycznych uwzględniających ochronę zabytków nieruchomych i archeologicznych oraz krajobrazu kulturowego, oraz powierzchnia terenu objęta dokumentami planistycznymi
- Liczba i rodzaj zrealizowanych zadań w zakresie ochrony zabytków i ich rewaloryzacji
- Wielkość środków finansowych wydatkowanych z budżetu gminy na bieżące utrzymanie zabytków i ewentualne potrzeby interwencyjne
- Wielkość środków finansowych wydatkowanych z budżetu gminy na zachęty finansowe i pomoc prawną dla właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych w zakresie działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami
- Liczba i rodzaj zadań zrealizowanych przy współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w zakresie ochrony i utrzymania obiektów zabytkowych
- Liczba dokonanych przeglądów stanu zachowania obiektów zabytkowych na terenie gminy, z uwzględnieniem ich stanu technicznego, zabezpieczeń przeciwpożarowych, alarmowych i innych
- Wielkość środków finansowych wydatkowanych z budżetu gminy na bieżące utrzymywanie we właściwym stanie zabytkowych układów zieleni (parki, cmentarze, aleje)
- Liczba właścicieli zabytków którzy skorzystali z pomocy Urzędu Gminy w zakresie informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na remonty i prowadzenie prac konserwatorskich w obrębie zabytku i jego otoczenia
- Liczba i rodzaj obiektów zabytkowych objętych bieżącym utrzymywaniem we właściwym stanie technicznym, z poszanowaniem ich walorów historycznych – bieżące prace remontowo-konserwatorskie i pielęgnacyjne

W ramach priorytetu II: Dokumentacja, edukacja, promocja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno

- Zweryfikowanie Gminnej Ewidencji Zabytków i przedstawienie jej wyników
- Liczba osób odwiedzających platformę internetową adresowaną do właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych zawierającą informacje dotyczące wymogów prawidłowego użytkowania zabytku, jego konserwacji, oraz możliwości finansowania prac konserwatorskich w obrębie zabytku, a także liczba aktualizacji dokonanych w obrębie platformy
- Liczba zajęć lekcyjnych, pogadanek, konkursów i in. działań z zakresu edukacji dzieci i młodzieży na wszystkich szczeblach kształcenia w zakresie znajomości historii gminy Skrwilno i lokalnego dziedzictwa kulturowego
- Liczba i rodzaj zorganizowanych wydarzeń: konkursów, pikników, wystaw i innych imprez z uwzględnieniem promocji dziedzictwa kulturowego gminy
- Liczba i rodzaj zrealizowanych działań na rzecz promocji materialnego i niematerialnego dziedzictwa gminy z wykorzystaniem różnych środków przekazu – platforma internetowa, mapa zasobów kulturowych gminy, publikacje
- Liczba lub długość wyznaczonych i urządzonych tras turystycznych na terenie gminy z uwzględnieniem zachowanych zabytków – z ich oznakowaniem i wyposażeniem w tablice informacyjne dotyczące ich datowania i historii oraz poprawą ich ekspozycji, iluminacją, a także zapewnieniem ich prawidłowej ekspozycji poprzez wyznaczenie punktów widokowych, uczytelnienie osi widokowych, ochronę przedpól ekspozycji.

2. Ocena realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

2.1 Priorytetu I „Ochrona i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego”

2.1.1. Planowane kierunki i działania

Priorytet I: Ochrona i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno	
Kierunki działań	Zadania
Planowe wykorzystywanie przez samorząd gminy środków prawnych i organizacyjnych na rzecz prawidłowego utrzymania i wykorzystywania dziedzictwa kulturowego	▪ Przyjęcie przez Radę Gminy Skrwilno „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Skrwilno na lata 2023-2026” ▪ Bieżące monitorowanie realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Skrwilno na lata 2023-2026” ▪ Sporządzanie dokumentów planistycznych uwzględniających ochronę zabytków nieruchomych i archeologicznych oraz krajobrazu kulturowego ▪ Planowanie i realizacja zadań w zakresie ochrony zabytków i ich rewaloryzacji
Zabezpieczanie obiektów zabytkowych przed utratą ich walorów historycznych i degradacją	▪ Zabezpieczanie środków finansowych w budżecie gminy na bieżące utrzymanie zabytków i ewentualne potrzeby interwencyjne i bieżące utrzymywanie obiektów zabytkowych we właściwym stanie technicznym, z poszanowaniem ich walorów historycznych – bieżące prace remontowo-konserwatorskie ▪ Prowadzenie regularnych przeglądów stanu zachowania obiektów zabytkowych na terenie gminy, z uwzględnieniem ich stanu technicznego, zabezpieczeń przeciwpożarowych, alarmowych i innych

	▪ Bieżące utrzymywanie we właściwym stanie zabytkowych układów zieleni (parki, aleje) ▪ Bieżąca współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w zakresie ochrony i utrzymania obiektów zabytkowych
Współpraca z właścicielami obiektów zabytkowych w zakresie prawidłowego utrzymywania i funkcjonowania zabytków	▪ Prowadzenie platformy internetowej adresowanej do właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych zawierającej informacje dotyczące wymogów prawidłowego użytkowania zabytku, jego konserwacji, a także możliwości pozyskiwania środków finansowych na remonty i prowadzenie prac konserwatorskich w obrębie zabytku i jego otoczenia

2.1.2. Stan realizacji w okresie 2023 – 2024

- a) Liczba sporządzonych dokumentów planistycznych uwzględniających ochronę zabytków nieruchomych i archeologicznych oraz krajobrazu kulturowego, oraz powierzchnia terenu objęta dokumentami planistycznymi – **zostały sporządzone 3 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, łączna powierzchnia terenu objęta tymi dokumentami to 513,8552 ha.**
- b) Liczba i rodzaj zrealizowanych zadań w zakresie ochrony zabytków i ich rewaloryzacji: **2. Przygotowanie dokumentacji technicznej renowacji dzwonnicy oraz kościoła parafialnego św. Anny w Skrwilnie, Przygotowanie dokumentacji technicznej renowacji kościoła parafialnego pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Okalewie.**
- c) Wielkość środków finansowych wydatkowanych z budżetu gminy na bieżące utrzymanie zabytków i ewentualne potrzeby interwencyjne: **200 719,46 zł.**
- d) Wielkość środków finansowych wydatkowanych z budżetu gminy na zachęty finansowe i pomoc prawną dla właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych w zakresie działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami: **4987,20 zł.**
- e) Liczba i rodzaj zadań zrealizowanych przy współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w zakresie ochrony i utrzymania obiektów zabytkowych – **0**
- f) Liczba dokonanych przeglądów stanu zachowania obiektów zabytkowych na terenie gminy, z uwzględnieniem ich stanu technicznego, zabezpieczeń przeciwpożarowych, alarmowych i innych-**2**
- g) Wielkość środków finansowych wydatkowanych z budżetu gminy na bieżące utrzymywanie we właściwym stanie zabytkowych układów zieleni (parki, cmentarze, aleje) – **20 000 zł.**
- h) Liczba właścicieli zabytków którzy skorzystali z pomocy Urzędu Gminy w zakresie informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na remonty i prowadzenie prac konserwatorskich w obrębie zabytku i jego otoczenia - **2**
- i) Liczba i rodzaj obiektów zabytkowych objętych bieżącym utrzymywaniem we właściwym stanie technicznym, z poszanowaniem ich walorów historycznych – bieżące prace remontowo-konserwatorskie i pielęgnacyjne: **2 (Park podworski w Skrwilnie, Zespół pałacowo-parkowy w Okalewie).**

2.2 Priorytet II Dokumentacja, edukacja, promocja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno

2.2.1 Planowane kierunki i działania

Priorytet II: Dokumentacja, edukacja, promocja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno	
Kierunki działań	Zadania
Zapewnienie mieszkańcom gminy Skrwilno stałego dostępu do informacji o zasobach dziedzictwa kulturowego gminy	▪ Udostępnienie na stronie bip Gminnej Ewidencji Zabytków i jej stałe weryfikowanie
Poszerzanie wiedzy i zwiększanie świadomości społecznej mieszkańców gminy na temat ochrony dziedzictwa kulturowego gminy i jego znaczenia dla kształtowania lokalnej tożsamości	▪ Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży na wszystkich szczeblach kształcenia w zakresie znajomości historii gminy Skrwilno i lokalnego dziedzictwa kulturowego ▪ Promocja materialnego i niematerialnego dziedzictwa gminy z wykorzystaniem różnych środków przekazu – platforma internetowa w tym: "Multimedialna wystawa skarbu ze Skrwilna", mapa zasobów kulturowych gminy, publikacje
Podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy w aspekcie lokalnego środowiska kulturowego	▪ Organizowanie wydarzeń: konkursów, pikników, wystaw i innych imprez z uwzględnieniem promocji dziedzictwa kulturowego gminy ▪ Wyznaczenie i urządzenie tras turystycznych na terenie gminy z uwzględnieniem zachowanych zabytków – z ich oznakowaniem i wyposażeniem w tablice informacyjne dotyczące ich datowania i historii oraz poprawą ich ekspozycji, iluminacją, a także zapewnieniem ich prawidłowej ekspozycji poprzez wyznaczenie punktów widokowych, uczytelnienie osi widokowych, ochronę przedpól ekspozycji, z uwzględnieniem Regionalnej Izby Historycznej w Okalewie ▪ Utworzenie systemu informacji turystycznej dla gminy i jej stała aktualizacja

2.2.2. Stan realizacji w okresie 2023 – 2024

- Gminna Ewidencja Zabytków została udostępniona na stronie bip Zarządzeniem nr 85/2023 Wójta Gminy Skrwilno z dnia 12.12.2023 roku.
- Liczba osób odwiedzających platformę internetową adresowaną do właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych zawierającą informacje dotyczące wymogów prawidłowego użytkowania zabytku, jego konserwacji, oraz możliwości finansowania prac konserwatorskich w obrębie zabytku, a także liczba aktualizacji dokonanych w obrębie platformy: **350 osób odwiedzających, 3 aktualizacje**

- c) Liczba zajęć lekcyjnych, pogadanek, konkursów i in. działań z zakresu edukacji dzieci i młodzieży na wszystkich szczeblach kształcenia w zakresie znajomości historii gminy Skrwilno i lokalnego dziedzictwa kulturowego:
- zajęcia lekcyjne: **80**
 - pogadanki: **66**
 - konkursy: **8**
- d) Liczba i rodzaj zorganizowanych wydarzeń: konkursów, pikników, wystaw i innych imprez z uwzględnieniem promocji dziedzictwa kulturowego gminy:
- konkursy – **5**:
 - 2 konkursy plastyczne, 2 konkursy recytatorskie, 1. „Zabytki ceglane Ziemi Dobrzyńskiej”**
 - pikniki – **3**:
 - 2 Rodzinne Pikniki Wędkarskie, 1 Piknik Historyczny „Śladem Skarbu Skrwileńskiego”**
 - wystawy -**3**:
 - 2 Wystawy prac wykonanych podczas pleneru malarskiego, 1 Wystawa „ Skarb ze Skrwilna” podczas dożynek gminno-parafialnych**
 - inne-**7**:
 - Mistrzostwa Polski we Wspinaczce Drzewnej-1**
 - Puchar Kraju Polskiej Ligi Nordic Walking-2**
 - Uroczystości patriotyczno-religijne w Raku-2**
 - Obchody Święta Niepodległości-2**
- e) Liczba i rodzaj zrealizowanych działań na rzecz promocji materialnego i niematerialnego dziedzictwa gminy z wykorzystaniem różnych środków przekazu – platforma internetowa, mapa zasobów kulturowych gminy, publikacje:
- Publikacja albumu „Skrwilno i okolica w starej fotografii” Andrzej Szalkowski i Magdalena Mrowińska, nakład 500 sztuk,**
- „Multimedialna wystawa skarbu ze Skrwilna”, liczba oglądających w latach 2023-2024 to 500 osób, w 2023 roku – 300 osób, w 2024 roku – 200 osób**
- f) Liczba lub długość wyznaczonych i urządzonych tras turystycznych na terenie gminy z uwzględnieniem zachowanych zabytków – z ich oznakowaniem i wyposażeniem w tablice informacyjne dotyczące ich datowania i historii oraz poprawą ich ekspozycji, iluminacją, a także zapewnieniem ich prawidłowej ekspozycji poprzez wyznaczenie punktów widokowych, uczytelnienie osi widokowych, ochronę przedpól ekspozycji
- liczba lub długość wyznaczonych i urządzonych tras turystycznych-**0**
 - ochrona przedpól ekspozycji w **Regionalnej Izbie Historycznej: liczba eksponatów to 520 szt.**